

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 12/28, p. 651-662

DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.12481>
ISSN: 1308-2140, ANKARA-TURKEY

Article Info/Makale Bilgisi

Referees/Hakemler: Doç. Dr. Remziye CEYLAN –
Yrd. Doç. Dr. Yurdal DİKMENLİ

This article was checked by iThenticate.

OKUL ÖNCESİ EĞİTİM KURUMLARININ FİZİKSEL KOŞULLARININ İNCELENMESİ: KIRŞEHİR İLİ ÖRNEĞİ*

Ayşegül SELİMHOCAOĞLU**

ÖZET

Öğrenmenin en yoğun olduğu okul öncesi dönem, yaşamın ilk yıllarındaki çocukları kapsar, temel alışkanlıklar kazandırılır, bilişsel yetenekler hızlı geliştirilip biçimlendirirler. Bu dönemdeki çocuklar içine doğdukları fiziksel çevrelerini ne seçebilirler nede oluşturabilirler. Okul öncesi eğitim kurumlarının çocukların eğitim gereksinimlerini karşılayabilecek nitelikte olması beklenir. Çocuğun gelişimine uygun olarak tasarlanmış ve düzenlenmiş ortamlarda gerçekleştirilebilecek eğitim, okul öncesi eğitimin kalitesini artırmaktadır. Eğitim ortamları, personel, fiziksel mekân, donanım, öğrenme materyalleri, gerekli düzenlemeler gibi öğelerden oluşan özel bir yapıdır. Bu yapının boyutlarından olan fiziksel ortamın eğitime ilişkin anlamı, eğitim etkinlikleri için ayrılan mekânın özellikleridir. Fiziksel koşullar, okul binalarının iç ve dış çevrelerinin özelliklerini kapsar. Bu çalışmanın amacı, Kırşehir il merkezinde bulunan Milli Eğitim Bakanlığına bağlı yedi bağımsız anaokulunun fiziksel koşullarının standartlara ne ölçüde uygun olduğunu belirlemektir. Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden gözlem ve görüşme, veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Bu yöntem, bu çalışmanın amacına uygun düşmektedir. Bu çalışmada, araştırmacı tarafından ilgili literatür ve MEB mevzuatları taranarak hazırlanan gözlem formu kullanılmıştır. Gözlemlenen fiziksel koşulların özellikleri ilgili mevzuatla ve literatür bilgileriyle karşılaştırılarak değerlendirilmiş derecelendirme ölçekleri kullanılarak sayıya dönüştürülmüştür. Çalışma verileri için araştırmacı, bizzat anaokullarının ziyaret etmiştir. Bu ziyarette kurumların iç ve dış mekânları hem gözlemlenmiş hem de idarecilerle görüşülmüştür. Gözlem ve görüşme notları, araştırmacı tarafından hazırlanan gözlem formuna kaydedilmiştir. Gözlem formlarının doldurulmasında da incelenen okul öncesi eğitim kurumlarının fiziksel koşullarına uygun olarak üç özelliğine

---

* Bu araştırma Ahi Evran Üniversitesi BAP Birimi Koordinatörlüğünün EGT.E2.17.010 numaralı projesiyle desteklenmiştir. IARSP 2017 International Social Sciences and Humanities Berlin Conference de (18-21 May 2017) bildiri olarak sunulmuştur.

** Yrd. Doç. Dr. Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Okul Öncesi Eğitimi ABD, El-mek: aselinhocaoglu@ahievran.edu.tr

odaklanılmıştır. Araştırmanın sonunda, incelenen okul öncesi eğitim kurumlarının fiziksel koşullarının belirlenen ölçütlere yakın olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Okul Öncesi Eğitim, Çocuk, Okul Öncesi Eğitim Kurumu, Fiziksel Koşullar

INVESTIGATION OF THE PHYSICAL CONDITIONS OF PRE-SCHOOL EDUCATIONAL INSTITUTIONS: KIRŞEHİR SAMPLE

ABSTRACT

The preschool period, where the learning is most intense, includes children in their first years of life. Basic habits are acquired in this period, cognitive skills are developed and shaped quickly. In this period, children can neither choose nor create the physical environment they are born into. It is expected that pre-school education institutions will be able to meet the educational needs of children. Education, which can be carried out in environments designed and arranged in accordance with the development of the child, increases the quality of pre-school education. Training environment is a special structure consisting of elements such as staff, physical space, equipment, learning materials, and necessary arrangements. The educational meaning of the physical environment from the dimensions of this work is the characteristics of the space reserved for educational activities. The aim of this study is to understand how the physical characteristics of the seven independent kindergartens centered in Kırşehir province comply with the Ministry of National Education regulations and scientific criteria. The working group constitutes all seven independent pre-schools located in the city center of Kırşehir. Observation and interview from qualitative research methods were used in the study as data collection tools. The observation form was prepared by the researcher by reviewing the literature and examining the MEB legislation. Observation and interview notes were recorded on this form. The characteristics of the observed physical conditions were evaluated by comparing them with the relevant legislation and literature. Converted to numbers using rating scales. Three features have been focused on filling out the observation forms. In the study, the observation form, which is one of the qualitative research methods, is used. The obtained data were recorded in a structured observation form. At the end of the study, it was concluded that the physical conditions of the pre-school education institutions examined were close to the specified criteria.

STRUCTURED ABSTRACT

Introduction

Pre-school education is due to the opportunities provided by scientific and technological developments today, from the education that only the family will give. The quality of education to be carried out in structured and organized settings designed to fit the child's development

---

Turkish Studies

is important in providing a good start to children in pre-school institutions. Quality of the physical environment also affects the motor skills, physical and emotional development of children as well as the contribution to their learning. Physical conditions include the characteristics of the inner and outer environments of school buildings. This structuring is important for the Ministry of Education to comply with the standards established by the relevant regulations. The aim of this study is to understand how the physical characteristics of the seven independent kindergartens centered in Kırşehir province comply with the Ministry of National Education regulations and scientific criteria. Preschool education institutions play an important role in the training of the individuals who will create social development and change. For this reason, this study is important in terms of determining quality standards and contributing to the improvement of system quality in pre-school education.

Method

The working group constitutes all seven independent pre-schools located in the city center of Kırşehir. Observation and interview from qualitative research methods were used in the study as data collection tools. The observation form was prepared by the researcher by reviewing the literature and examining the MEB legislation. Observation and interview notes were recorded on this form. The characteristics of the observed physical conditions were evaluated by comparing them with the relevant legislation and literature. Converted to numbers using rating scales. Three features have been focused on filling out the observation forms. These are the following;

- 1) Departments to be found in pre-school education institutions
- 2) Compliance with standards for internal and external physical conditions
- 3) Sufficiency of the physical conditions of the institutions.

Findings

The findings are interpreted by showing them in tabular form. Seven independent preschools that have been observed include a waiting room, an administrative room, and a playroom. This feature is positive for the institutions. There is no observation room, no computer room in all institutions observed. There is no sports hall and no infirmary except one institution. This situation can be considered as a lack of institutions. Only three of the institutions have a maid room. There are kitchens, luggage and warehouses in all the institutions. This feature is positive for the institutions. According to the standards of external and internal physical conditions of the pre-school institutions observed, it is seen that under the seven independent pre-school education facilities, the location of the building is very convenient in six of them, in one the building is in the center of the area where the institution serves but not suitable for traffic hazards. Seven kindergartens in terms of external appearance, windows, height of closet, height of chair, color of paint, color of curtains, width of playroom, learning centers and ground floor were found appropriate in terms of the features required in the MEB National Education regulations and literature. Ceiling height, table height, stairs,

height of the faucet, the location of the building is very close to convenient. The open-air areas, cloak room height, garden features are in accordance with the requirements of the Ministry of National Education and the literature. When the adequacy status of the physical conditions of the observed pre-school institutions is examined, each child has a hanger. According to literature information, this situation is very sufficient. In only three of the seven institutions observed a sink have fallen for six to seven children. It is very sufficient according to the literature and the regulation of the Ministry of National Education, where a sink for six children and a toilet to four to five children is the condition. In the other four institutions a sink fall into an average of eleven children. This situation is inadequacy. The number of hanger, play room, illumination, area for per child, situation of learning centers, garden width, heat systems and play room, and heating characteristics are very suitable for seven pre-schools according to the literature and the regulations of the Ministry of National Education. Fire prevention, play room ventilation, garden play areas, sink number features are in accordance with the literature and the regulations of the Ministry of National Education. The desired characteristics of the WC numbers are remote. Six pre-schools are close to the to the literature and the regulations of the Ministry of National Education when they are examined one by one for the inadequacy of physical conditions in pre-schools. Only one pre-school is fully sufficient according to the literature and the regulations of the Ministry of National Education.

Results

1. All the seven pre-schools in the center of Kırşehir province have administrative departments, waiting room, play room, kitchen, cloakroom, depot in accordance with the literature and the regulations of the Ministry of National Education. None of them have the observation room, the computer room and the infirmary. There are only three pre-schools have the maid room, and only one pre-school has the gym.

2. External appearance of the buildings, windows, the height of the closets, the height of chairs, the color of the paintings, the color of the curtains, the width of the playroom, the learning centers and the ground floor for the seven pre-schools were found very appropriate as it is written in the literature and the regulations of the Ministry of National Education. The height of the ceiling, the height of the tables, the stairs and height of the faucets and the place of the building are close to very appropriate. The open-air areas, the height of the cloakroom and the garden features follow the literature and the regulations of the Ministry of National Education,

3. In terms of the conformity of the physical characteristics of kindergartens with the standards, a pre-school was found to be very suitable, while others were found to be close to very suitable.

4. The number of hangers, the playroom, the lighting, area for per child, situation of learning centers, the garden width, heat systems, the playroom, and heating characteristics are very suitable to the specifications set in the literature and the regulations of the of the Ministry of National Education. Fire prevention, play room ventilation, garden play areas, sink number features, kindergartens in terms of

---

Turkish Studies

number of cases conform to the literature and the regulation of the Ministry of National Education. Only the WC number does not meet the desired characteristics.

5. Considering the adequacy of physical conditions, six of the kindergartens are at a sufficient level in terms of the legislation of the Ministry of National Education and the qualifications sought in the literature

.The following recommendations can be made from the results of the research.

1. Observation room, computer room, infirmary, maid room and sports hall in pre-schools deficiencies should be corrected as soon as possible.

2. The number of WCs in pre-schools should be increased as soon as possible and reached the desired standards.

3. The intensive load of the road ahead of a pre-school is a problem so it is suggested to make a more appropriate arrangement in traffic by cooperating with the local government.

Keywords: Pre-school Education, Child, Preschool Education Institution, Physical Conditions

GİRİŞ

Öğrenmenin yoğun olduğu okul öncesi dönem yaşamın ilk yıllarındaki çocukları kapsar. Bu dönemde temel alışkanlıklar kazandırılır. Bilişsel yetenekler hızlı geliştirilip biçimlendirilir. Bu dönemdeki çocuklar içine doğdukları fiziksel çevrelerini ne seçebilirler ne de oluşturabilirler. Okul öncesi eğitim kurumlarının çocukların eğitim gereksinimlerini karşılayabilecek nitelikte olması beklenir. Çocuğun gelişimine uygun olarak tasarlanmış ve düzenlenmiş ortamlarda gerçekleştirilecek eğitim okul öncesi eğitiminin kalitesini artıracaktır. Okul öncesi eğitim kurumları birçok özellik açısından diğer kurumlardan ayrılmaktadır. Çocukların yaş ve gelişim özelliklerine uygun malzeme, eşya, dolap, mobilya, tuvalet, lavabo gibi özellikler okul öncesi eğitim kurumlarını diğer eğitim kademelerinde ayırmaktadır (Kıldan,2012; Beaty,1988).

Aileler eğitimin kalitesi kadar çocuklarının buldukları ortamın güvenli ve sağlıklı olmasına da önem vermektedir. Çünkü iyi tasarlanmış eğitim ortamları çocukların etkin öğrenmelerini ve düşünme becerilerini destekler. Bu durum okul öncesi eğitim programlarının planlanması uygulanması ve başarıya ulaşmasında önemlidir. Okul öncesi eğitiminde beklenen verimin alınabilmesi de Program'a, personele uygulanan yöntem ve tekniklere bağlı olduğu kadar kurumların fiziksel koşullarına da bağlıdır (Morrison, 2008).

Fiziksel koşullar okul binalarının iç ve dış çevrelerinin özelliklerini kapsar (Tok,2015). Yapılanmanın Milli Eğitim Bakanlığının ilgili yönetmeliklerle belirlediği şekilde olması önemlidir (MEB Mevzuat Bankası, 2002; MEB Mevzuatı, 2002; MEB Mevzuat, 2014). Yapılan binaların, çocukların gelişimsel ve bireysel gereksinimlerini karşılayacak düzeydeki standartlara sahip olmasıyla çocuklar kendilerini güvende hissedecekler ve bu durum akademik ve sosyal beceriler açısından olumlu davranışlar, sergilemelerine yardımcı olacaktır (Elizabeth, . Hebert,1998).

Okul binasının yeri, çocukların kolay ulaşabilecekleri yakınlıkta olmalıdır. Ayrıca okul binaların tek katlı olması tercih edilirse, çocukların, çocukların güvenlik ve açık havaya çıkma

rahatlıkları sağlanmış olur. Okulun çevresi, korunaklı olmalıdır. Yıkama yerlere, ergonomik, duvar pencere kapı tavanı, binanın yapıları sağlıklı ve güvenlik koşullarına uygun özellikler taşınmalıdır. Havalandırma ısıtma aydınlatma sistemleri standartlara uygun şekilde düzenlenmelidir (Özdemir Beceren, 2016).

Okulöncesi eğitim kurumlarında alanlar düzenlenirken, her çocuğun kişisel eşyaları için vestiyer bulunmalıdır. Sağlık koşullarına uygun yiyecek hazırlama, bulaşık yıkama ve gıda konma bölümlerinden oluşan bir mutfak bulunmalıdır. Ayrıca idari ve hizmetli odaları, dinlenme ortamı oyun odası, depo düzenleri yapılmalıdır. Döşeme kaplamaları, kokusuz, temizliği kolay yanmaz ve uzun ömürlü olmalıdır. Sınıfın kendine ait bir tuvalet olmalıdır ve her altı çocuğa bir lavabo ve dört-beş çocuğa bir klozet düşmelidir. Klozetler çocuk boyuna uygun olmalı, birbirinden bölümler ile ayrılmalıdır (Demiriz ve diğerleri, 2011).

Okul Öncesi Eğitim Yönetmeliğinin 54. maddesinde, bahçe düzenlemelerinin, sağlığa uygun ve güvenli olması kazanım ve göstergeler doğrultusunda düzenlenmesi gerektiği ifade edilmektedir (MEB Mevzuat, 2004). Düzenleme yapılırken, çocukların motor gelişimlerini destekleyecek kaydırak tırmanma, tırmanma merdiveni, salıncak, su havuzu, atlama ipleri denge tahtası, yürüme şeridi bisiklet tekerlekli oyuncaklar tahterevalli, barları, kum havuzu gibi bahçe oyuncağılara yer verilmelidir. Okulöncesi eğitim kurumlarında fiziksel koşulların eğitim kalitesi yanında çocukların gelişimlerini etkilemesi nedeniyle belli standartlara uymalıdır (Acer, 2007; Tok, 2013).

Tebliğler Dergisi 2004'ne göre, anaokulu binasında her çocuk için ortalama bir buçuk metrekare alanı bulunan oyun odaları, çocuk başına üç metrekare alan hesaplanan oyun bahçesi bulunmalıdır. Bahçe, okulöncesi binasının dış mekânları arasında en önemlisidir. Öğrenme merkezleri, günlük eğitim akışında yer alan etkinliklerde ele alınan kazanım ve göstergeler doğrultusunda seçilmiş farklı materyalleri bulduran oyun alanları olarak sınıf içinde özelliklerine göre yerleştirilmelidir (Özdemir Beceren, 2012). Bu çalışmanın amacı, Kırşehir il merkezinde bulunan Milli Eğitim Bakanlığına bağlı yedi bağımsız anaokulunun fiziksel koşullarının standartlara ne ölçüde uygun olduğunu belirlemektir.

YÖNTEM

Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden gözlem ve görüşme, veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Nitel araştırma gözlem görüşme, veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik bir sürecin izlendiği araştırmadır (Yıldırım, Şimşek,2006). Bu yöntem, bu çalışmanın amacına uygun düşmektedir.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Bu çalışmada, araştırmacı tarafından ilgili literatür ve MEB mevzuatları taranarak hazırlanan gözlem formu kullanılmıştır. Gözlem formun oluşturulmasında, Milli Eğitim Bakanlığının mevzuatlarından ve alan yazın çalışmalarından yararlanılmıştır. Gözlemlenen fiziksel koşulların özellikleri ilgili mevzuatla ve literatür bilgileriyle karşılaştırılarak değerlendirilmiş derecelendirme ölçekleri kullanılarak sayıya dönüştürülmüştür. Çalışma grubu, Kırşehir İl Merkezi'nde bulunan yedi bağımsız anaokulunun tamamından oluşmaktadır.

Çalışma verileri için araştırmacı, bizzat anaokullarının ziyaret etmiştir. Bu ziyarette kurumların iç ve dış mekânları hem gözlemlenmiş hem de idarecilerle görüşülmüştür. Gözlem ve görüşme notları, araştırmacı tarafından hazırlanan gözlem formuna kaydedilmiştir. Gözlem formlarının doldurulmasında da incelenen okul öncesi eğitim kurumlarının fiziksel koşullarına uygun olarak üç özelliğine odaklanılmıştır bu özellikler ve derecelendirme biçimleri, şu şekildedir.

1. Okulöncesi eğitim kurumlarında bulunması gereken bölümler (bekleme salonu, idari bölümler ve gözlem odası vestiyer revir, depo) için;

‘yok(1), var (2)

2. Dış ve iç fiziksel koşulların standartlara uygunluk durumları(binanın yeri, binanın dış görünümü, bahçe özelliği açık havaalanı, merdivenler, Pencereleer vestiyer ve lavabo musluk, klozet, masa sandalye ve tavan yükseklikleri, boya rengi, perde rengi, oyun odası, genişliği, Öğrenme Merkezleri'dir, zemin döşemesi) için;

‘yok(0) , uygun değil(1), uygun(2), çok uygun(3)’

3. Kurumların fiziksel koşullarının yeterlilik durumları (askı sayısı, lavabo ve WC sayısı, oyun odası, aydınlatma ve havalandırma, çocuk başına düşen alan merkezlerin durumu, Bahçe genişliği, bahçe oyun araçları ısınma, bina ve oyun odası, ısı sitemleri, yangın önlemleri için ‘yok(0), yetersiz(1), yeterli (2), çok yeterli (3) ‘ şeklinde değerlendirilmiştir.

Bu sayısal verilerin aritmetik ortalamaları alınarak tablolaştırılmış sonuçları ilgili mevzuat ve literatür ile karşılaştırılarak bulgulara dönüştürülmüştür.

BULGULAR VE YORUM

Tablo 1. Gözlem Yapılan, Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Bulunan Bölümler: (yok=1, yok=2)

OKULLAR BÖLÜMLER	OKULLAR						
	K1	K2	K3	K4	K5	K6	K7
Bekleme Salonu	2	2	2	2	2	2	2
İdari Bölümler	2	2	2	2	2	2	2
Oyun Odası	2	2	2	2	2	2	2
Gözlem Odası	1	1	1	1	1	1	1
Bilgisayar Odası	1	1	1	1	1	1	1
Spor Salonu	2	1	1	1	1	1	1
Revir	1	1	1	1	1	1	1
Hizmetli Odası	1	1	1	1	2	2	2
Mutfak	2	2	2	2	2	2	2
Vestiyer	2	2	2	2	2	2	2
Depo	2	2	2	2	2	2	2

Tablo 1’de görüldüğü gibi gözlem yapılan yedi bağımsız okulöncesi eğitim kurumunun tamamında bekleme salonu ve idari bölümler bulunmaktadır. Bu özellikler okulöncesi eğitim kurumlarında bulunması gereken bölümler olduğu için kurumlar açısından olumlu bir durumdur. Arslan Karaküçük (2008)’ün yaptığı çalışmada 15 okul öncesi eğitim kurumunun sadece üçünde bekleme salonu bulunmaktadır.

Gözlem yapılan kurumların tamamında oyun odası bulunmaktadır. Çocuklar serbest hareket edebilecekleri, kendi ihtiyaçlarını yardımsız karşılayabilecekleri mekâna ihtiyaç duymaktadırlar. Okul öncesi eğitim kurumları planlanırken, çocukların eğitiminde, oyunun önemli bir yeri olduğu düşünülerek planlanmalıdır. Bu özellik kurum için önemli bir durumdur. Gözlem yapılan kurumların tamamında bilgisayar odası ve revir bulunmamaktadır. Kurumlardan biri hariç tamamında spor odası bulunmamaktadır. Bu özellik kurum için olumsuz bir durumdur. Gözlem yapılan 7 bağımsız, okulöncesi eğitim kurumunun sadece üçünde, hizmetli odası bulunmaktadır, literatür bilgilerine göre, okulda, görevle aşçı hizmetli gibi personelin, giysilerini değiştirmek ve özel eşyalarını koymak için kullandıkları oda bulunmalıdır. Bu özellik kurum açısından eksiklik olarak düşünülebilir.

Gözlem yapılan kurumların tamamında mutfak bulunmaktadır, literatür bilgilerine göre, kurumlarda sağlık koşullarına uygun mutfak bulunmalıdır. İlgili tüm okulöncesi eğitim kurumlarında, depo bulunmaktadır. Literatürün bilgilerine göre, iyi düzenlenmiş bir okul öncesi eğitim kurumlarında yedek tüm araç gereçlerin bulunduğu bir depo olmalıdır, kurumlarda bulunması gereken bölümler özelliğine uymaktadır.

Milli Eğitim Bakanlığı MEB mevzuatı ve literatür dikkate alındığında, idari bölümler, bekleme salonu, oyun odası mutfak vestiyer ve deponun yedi ana okulunda da var olduğu gözlem odası, bilgisayar odası ve revirin yedi anaokulunda da bulunmadığı, hizmetli, odasının sadece üç anaokulunda, spor salonun ise sadece bir anaokulunda bulunduğu tespit edilmiştir.

Gözlemi yapılan tüm okulöncesi eğitim kurumlarında vestiyer bulunmaktadır. Vestiyer çocukların okula gelince okuldan aylık Emre dışarı oyun alanlarına giriş çıkışlarında, giysilerini ayakkabılarını değiştirmeleri amacıyla kullanılır. Literatür bilgilerine göre, okul öncesi eğitim kurumlarında bulunması gereklidir.

Tablo 2. Gözlemlenen Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Dış Ve İç Fiziksel Koşullarının Standartlara Uygunluk Durumları: (yok=0. uygun değil=1, uygun=2, çok uygun=3)

OKULLAR	K1	K2	K3	K4	K5	K6	K7	X
Binanın Yeri	3	3	3	2	3	3	3	2,6
Binanın Dış Görünümü	3	3	3	3	3	3	3	3
Bahçe Özelliği	3	2	2	2	2	3	2	2,2
Açık Hava Alanları	3	2	2	2	3	3	2	2,4
Merdivenler	3	3	0	2	2	3	3	2,7
Pencereler	3	3	3	3	3	3	3	3
Vestiyer Yüksekliği	3	2	2	3	2	2	3	2,4
Lavabo Yüksekliği	2	3	3	2	3	3	3	2,7
Musluk Yüksekliği	2	3	3	2	2	3	3	2,6
Klozet Yüksekliği	3	3	3	3	3	3	3	3
Masa Yüksekliği	2	3	3	3	2	3	3	2,7
Sandalye Yüksekliği	3	3	3	3	3	3	3	3
Tavan Yüksekliği	3	3	3	3	2	3	3	2,9
Boya Rengi	3	3	3	3	3	3	3	3

Turkish Studies

Perde Rengi	3	3	3	3	3	3	3	3
Oyun Odası Genişliği	3	3	3	3	3	3	3	3
Öğrenme Merkezleri	3	3	3	3	3	3	3	3
Zemin Döşemesi	3	3	3	3	3	3	3	3
X	2,8	3	2,6	2,7	2,7	2,9	2,8	

Tablo 2’de görüldüğü gibi gözlem yapılan yedi bağımsız okulöncesi eğitim kurumunun altısında binanın yeri çok uygun birinde ulaşım açısından hizmet verdiği bölgenin Odak noktasında bulunmakla birlikte trafik tehlikesi açısından uygun olmadığı görülmektedir, literatür bilgilerine göre, okul öncesi eğitim kurumu, otobüs durağına yakın olmalı fakat trafik tehlikesinden uzak olmamdır tabloda görüldüğü, K7 bina yer açısından uygun değildir.

Binanın dışı sıcak ve sevimli görüntüye sahip, pencereler, klozet yüksekliği 30-35 cm, sandalye yüksekliği 30-35cm, boya rengi açık, perdeler canlı renkte, oyun odası genişliği ve öğrenme merkezleri uygun ve zemin döşemesi kaygan olmayarak, yedi anaokulunda da Milli Eğitim Bakanlığı mevzuatı ve literatürde aranan özellikler bakımından uygun bulunmuştur.

Tavan yüksekliği 2,9 ortalama, masa yüksekliği 2,7 ortalama, merdivenleri 2,7 ortalama, musluk yüksekliği 2,6 ortalama, binanın yeri, 2,6 ortalama ile çok uyguna yakındır, açık hava alanları, 2,4 ortalama, vestiyer yüksekliği 2,4 ortalama ve bahçe özelliği 2.2 ortalama ile Mili Eğitim Bakanlığı mevzuatı ve literatürde aranan özellikler bakımından uygunun üstündedir.

Anaokulları tek tek bakıldığında bütün özellikler bakımından, K2 anaokulu 3 ortalama ile çok uygun K6 anaokulu, 2,9 ortalama, K 7 ve K1, anaokulları 2,8 ortalama, K4 ve K5, anaokulları 2,7 ortalama, K3 anaokulu ise 2,6 ortalama ile Milli Eğitim Bakanlığı mevzuatına ve literatüre göre çok uyguna yakın bulunmuştur. Güleş (2013)’ün yaptığı çalışmada fiziksel çevre standartlarının iyileştirilmesi gerektiği vurgulanmıştır. Yapılan diğer çalışmalarla kıyaslanınca Kırşehir İl Merkezindeki okul öncesi eğitim kurumlarının fiziksel koşullarının literatür ve MEB mevzuatındaki özellikler açısından genel anlamda uygun olduğu bulunmuştur.

Tablo 3. Gözlem Yapılan Okul Öncesi Eğitim Kurumlarının Fiziksel Koşullarının Yeterlilik Durumlarının İncelenmesi: ‘yok=0 yetersiz=1 yeterli=2 çok yeterli=3’

OKULLAR								
	K1	K2	K3	K4	K5	K6	K7	X
YETERLİLİK								
Askı Sayısı	3	3	3	3	3	3	3	3
Lavabo Sayısı	1	3	1	1	3	1	3	1,9
WC Sayısı	1	2	1	2	1	1	2	1,4
Oyun Odası Aydınlatma	3	3	3	3	3	3	3	3
Oyun Odası Havalandırma	2	2	2	2	2	2	2	2

Turkish Studies

Çocuk Başına Alan	3	3	3	3	3	3	3	3
Merkezlerin Durumu	3	3	3	3	3	3	3	3
Bahçe Genişliği	3	3	3	3	3	3	3	3
Bahçe Oyun Araçları	2	3	3	1	2	1	2	2
Bina Isı Sistemleri	3	3	3	3	3	3	3	3
Oyun Odası Isıtma	3	3	3	3	3	3	3	3
Yangın Önlemleri	3	3	0	3	3	0	3	2,1
X	2,5	2,8	2,7	2,5	2,6	2,1	2,9	2,6

Tablo 3'te görüldüğü gibi gözlemlenen okulöncesi eğitim kurumlarında her çocuğa bir askı düşmektedir. Literatürün bilgilerine göre, bu durum çok yeterlidir.

Gözlemlenen yedi kurumdan sadece üçünde altı-yedi çocuğa bir lavabo düşmektedir. Milli Eğitim Bakanlığı mevzuatı ve literatür bilgilerindeki altı çocuğa bir lavabo, dört-beş çocuğa bir tuvalet düşmesi koşuluna göre çok yeterlidir. Diğer dört kurumda ortalama 10-11 çocuğa bir lavabo düşmektedir. Bu durum, yetersizlik olarak düşürülmektedir. Askı sayısı, oyun odası, aydınlatma, çocuk başına alan, merkezlerin durumu, bahçe genişliği, bina ısı sistemleri ve oyun odası, ısıtma özellikleri, 7 anaokulunda da MEB mevzuatı ve literatürde aranan özelliklere, 3,0 ortalama ile çok uygun bulunmuştur. Yangın önlemleri, oyun odası, havalandırma, 2,0 ortalama, bahçe oyun alanları, 2,0 ortalama lavabo sayısı ortalama 1,9 K özellikleriyle, MEB mevzuatı ve literatürüne uygun düzeydedir. WC sayısı 1,4 ortalama ile istenen özellikleri karşılamaktan uzaktır.

Anaokullarında fiziksel koşullarında yetersizlik durumları bakımından tek tek bakıldığında K 7 anaokulu, 2,9, K2 ortalama, anaokulu 2,8 ortalama, K3 anaokulu 2,7 ortalama, K5 anaokulu 2,6 ortalama, K1 ve K4 anaokulları, 2,5 ortalama ile Milli Eğitim Bakanlığı mevzuatı ve literatürüne çok yeterliğe yakın düzeydedir. Sadece K6 anaokulu 2,1 ortalama ile MEB mevzuatı ve literatüre göre yeterli düzeydedir. Çelik (2002)'nin yaptığı çalışmada açık alan kullanımının çoğunlukla ihmal edildiği vurgulanmıştır. Kırşehir il merkezindeki okul öncesi eğitim kurumlarında dış mekân oyun alanlarının özellikleri ve bahçe araçlarının biraz ihmal edilmesi yönünden benzerlik göstermesiyle beraber genel anlamda fiziksel koşullar açısından yeterli veya yeterliliğe yakın bulunmuştur.

SONUÇLAR

1. Kırşehir il merkezindeki yedi anaokulunda da Milli Eğitim Bakanlığı mevzuatında ve literatürde yer alan bölümlerden idari bölümler, bekleme salonu, oyun odası mutfak vestiyer depo vardır. Gözlem odası, bilgisayar odası ve revir de o okulda da bulunmamaktadır. Hizmetçi odası, sadece üç anaokulunda spor salonu ise sadece bir anaokulunda bulunmaktadır.

2. Binanın dış görünüşü, pencerelerin kuzeyde, yüksekliği, sandalye yüksekliği, boya rengi, perde rengi, oyun odası, genişliği, öğrenme merkezleri ve zemin döşemesi, yedi anaokulunda da Milli Eğitim Bakanlığı mevzuatında ve literatürde aranan özelliklere çok uygun bulunmuştur. Tavan yüksekliği masa yüksekliği merdivende musluk, yüksekliği ve binanın yerine çok uyguna yakındır. Açık hava alanları ve vestiyer yüksekliği ve bahçe özelliği, Milli Eğitim Bakanlığı mevzuatı ve literatürde aranan özellikler bakımından uygunun üstündedir.

3. Anaokullarının fiziksel özelliklerinin standartlara uygunluğu bakımından bakıldığında bir okulun çok uygun, diğerleri diğer okulların da çok uyguna yakın olduğu bulunmuştur.

4. Askı sayısı, oyun odası aydınlatması, çocuk başına ağlanıp merkezlerin durumu, bahçe genişliği bin ağ sistemleri ve oyun odası, ısınma özellikleri, MEB mevzuatına ve literatürde aranan özelliklere çok uygundur. Yangın önlemleri oyun odası havalandırmak bahçe oyun araçları, dava sayısı bakımından anaokulları, Milli Eğitim Bakanlığı mevzuatına ve literatürde aranan özelliklere uygundur. Sadece WC sayısı istenen özellikleri karşılamamaktadır.

5. Fiziksel koşullarının yeterlilik durumlarına bakıldığında, anaokullarından da altısı Milli Eğitim Bakanlığı mevzuatına ve literatürde aranan özellikler bakımından çok yeterli bir düzeydedir.

ÖNERİLER

1. Anaokullarındaki gözlem odası, bilgisayar odası revir ve hizmetli odası ve Spor Salonu, eksiklikleri en kısa zamanda giderilmelidir.

2. Anaokullarındaki WC sayıları en kısa zamanda artırılmalı ve istenilen standartlara ulaştırılmalıdır.

3. Bir anaokulunun önünden geçen yolun çok istek olması sorun yaratmaktadır, yerel yönetimle işbirliği yapılarak trafikte daha uygun bir düzenleme yapılması önerilir.

KAYNAKÇA

- Acer, D. (2007). *Okul Öncesi Eğitim Kurumlarının Fiziksel ve Eğitsel Ortamı*. G. Haktanır (Ed.), Okul öncesi eğitime giriş içinde (231-259). Ankara: Anı Yayıncılık
- Arslan Karaküçük, S. (2008). Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Fiziksel/Mekânsal Koşulların İncelenmesi: Sivas İli Örneği. *C.Ü. Sosyal Bilimler Dergisi*. 32(2), 307-320
- Beaty, J.(1988). *Skills For Pre-School Teachers*. Colombus: OH: Menrill
- Çelik, A. (2012). Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Açık Alan Kullanımı Kocaeli Örneği. *Atatürk Ün. Ziraat Fak. Dergisi*. 43(1),79-88
- Demiriz, S.; Ulutaş, İ. ve Karadağ, A.(2011). *Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Eğitim Ortamı ve Donanım*. 2. Baskı Ankara: Anı Yayıncılık
- Elizabeth, A. H. (1998). *Design Matters: How School Environment Affects Children*. Educational Leadership/september Crow Island School. Winnetka. 69-70
- Güleş, F. (2013). Okul Öncesi Eğitimde Fiziksel Çevreye İlişkin Kalite Standartlarının Belirlenmesi. *Selçuk Üni. Dijital Arşiv Sistemi*.
- Kıldan, A. O. (2012). *Yapılandırmacı Yaklaşım*. Z. Fulya Temel. (Ed.) Erken Çocukluk eğitiminde Yaklaşımlar ve Programlar İçinde (15-47). Ankara: Vize Yayıncılık
- MEB Mevzuat Bankası (2002). Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Kurumlara Ait Açma Kapatma ve Ad verme Yönetmeliğinde değişiklik yapılmasına Dair yönetmelik. *Resmî Gazete*. Tarih/13.03.2002. sayı 24694
- MEB Mevzuatı (2002). Okul Öncesi Eğitim Kurumları Yönetmeliği. <http://mevzuat.meb.gov.tr/25486.html> adresine 06.04.2017 tarihinde erişilmiştir.

-
- MEB Mevzuatı (2004). Kurum Açılması ve Kapatılmasına İlişkin Tebliğler Dergisi: Şubat 2004/2557. <http://mevzuat.meb.gov.tr/html> adresinden 06.04.2017 tarihinde erişilmiştir.
- Morrison, G. S. (2008). *Fundamentals of Early Childhood Education* (5th Edition). New Jersey: Pearsen Merrill Prentice Hall.
- Özdemir Beceren, B. (2016). *Okul Öncesi Eğitim Ortamları*. Zengin Zembat (Ed.), Okul Öncesi Eğitime Giriş İçinde (185) ikinci baskı Ankara: Hedef Yayıncılık.
- Tok, E. (2013). *Okul Öncesi Eğitimde Eğitim Ortamları*. G. Uyanık Balat, (Ed), Okul Öncesi Eğitime Giriş içinde (144-162). Ankara: Anı Yayıncılık
- Tok, E. (2015). *Okul Öncesi Eğitimde Eğitim Ortamları*. G.Uyanık Balat, (Ed). Okul Öncesi Eğitime Giriş İçinde (136-147). Ankara: Nobel Yayıncılık
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H.(2006). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*.6. baskı: Seçkin Yayınları